

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 grudnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 29 listopada 2017 odmówił K. W. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 2009 r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego, co najmniej 15 lat. Do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, zgodnie z art.4 w związku z art.49 ustawy pomostowej nie zostały zaliczone okresy pracy od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 25 października 1977 r., od dnia 5 listopada 1979 r. do dnia 28 lutego 1981 r., od dnia 1 lipca 1995 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. ponieważ pracodawca nie potwierdził, że ww. okresach wnioskodawca wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. Zakład przyjął za udowodnione 40 lat 1 m-c i 26 dni stażu sumarycznego, w tym 6 m-cy i 9 dni okresów nieskładkowych i 39 lat 7 m-cy i dni 17 dni okresów składkowych.

(decyzja – k. 14 akt ZUS)

W dniu 25 stycznia 2018 r. K. W. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu podniósł, że nie zgadza się ze stanowiskiem organu rentowego, gdyż w warunkach szczególnych przepracował 15 lat.

(odwołanie - k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację wskazaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie - k. 4-4 odwrot)

Na rozprawie w dniu 28 maja 2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury pomostowej, ewentualnie o uchylenie decyzji oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

(stanowiska stron – e protokół (...):41:10 – 00:45:57 – płyta CD k. 20)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. W. urodził się w dniu (...).

(okoliczności bezsporne)

W dniu 29 listopada 2017 roku K. W. wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. Wnioskodawca nie pozostaje w stosunku pracy oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

(okoliczności bezsporne, a nadto wniosek k. 1- 4 akt ZUS)

Wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w łącznym wymiarze 40 lat 1 m-c i 26 dni stażu sumarycznego, w tym 6 m-cy i 9 dni okresów nieskładkowych i 39 lat 7 m-cy i dni 17 dni okresów składkowych.

(okoliczności bezsporne)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia: od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 25 października 1977 r., od dnia 5 listopada 1979 r. do dnia 28 lutego 1981 r., od dnia 1 lipca 1995 r. do dnia 31 grudnia 2008 r., ponieważ pracodawca nie potwierdził, że w wyżej wymienionych

okresach wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 roku

(okoliczności bezsporne, a nadto decyzja – k. 14 akt ZUS)

W okresie od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 31 stycznia 2014 roku K. W. był zatrudniony w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na stanowisku mistrza automatów pończosznich szydełek cylindrycznych oraz dziewiarza szydełek cylindrycznych.

(świadczenie pracy – k.7 akt ZUS)

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 31 stycznia 2014 roku pracodawca wskazał, że w okresach: od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 25 października

1977 r. oraz od dnia 5 listopada 1979 r. do dnia 28 lutego 1981 r. a także od dnia 1 lipca

1995 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. był zatrudniony w (...) Sp. z o. o. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i w tym okresie wykonywał prace przy nadzorze technicznym przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku mistrza automatów pończosznich szydełek cylindrycznych, wymienionym w wykazie A Dziale XIV/VII poz. 24/2 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Na powyższym stanowisku mistrza, wnioskodawca zajmował się naprawą tych maszyn, zmianą wzorów, utrzymaniem maszyn w ruchu, ich konserwacją. D. obsługiwał od 10 do 20 automatów - mistrz obsługiwał i wykonywał konserwację od 30 do 50 maszyn. Była to praca na 3 zmiany, w ostatnim okresie wnioskodawca pracował w systemie 4-brygadowym. Jako mistrz wnioskodawca nadzorował pracę dziewiarzy, wykazywał ilość godzin ich pracy i sprawdzał, czy wyroby produkowane przez nich spełniają wymogi techniczne. Wykonywał pracę przede wszystkim na produkcji. Przygotowywał wykaz godzin pracy pracowników, dokumentację roboczogodzin na asortymenty maszyn. Zajmował się sprawami technologicznymi, zmianą wzorów. Przede wszystkim wykonywał prace konserwatorskie, czyszczenie maszyn. Konserwacja maszyny miała miejsce raz w tygodniu. Taka praca trwała od godziny do półtorej. Pracę wykonywał przy pomocy dziewiarza. Zajmował się czyszczeniem silników elektrycznych z kurzu i zanieczyszczeń. Na koniec zmiany wnioskodawca zajmował się pracą biurową - zajmowała ona około godziny czasu.

(świadczenie – k. 8 akt ZUS; akta osobowe – k. 9 koperta; zeznania wnioskodawcy K. W. – e protokół (...):02:27 – 00:39:15 w zw. z 00:39:29 – 00:41:10 – płyta CD k. 20)

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 31 stycznia 2014 roku pracodawca wskazał w okresie od dnia 1 marca 1981 r. do dnia 30 czerwca 1995 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Sp. z o. o. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i w tym okresie wykonywał prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych na stanowisku dziewiarza szydełek cylindrycznych, wymienionym w wykazie A Dziale VII poz. 4 pkt 12 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Do obowiązków odwołującego jako dziewiarza należała kontrola jakości wyrobów, sprawdzanie parametrów technicznych i utrzymywanie maszyn i stanowiska pracy w czystości. Jego bezpośrednim przełożonym był mistrz.

(świadczenie – k. 8 akt ZUS; akta osobowe – k. 9; koperta zeznania wnioskodawcy K. W. – e protokół (...):02:27 – 00:39:15 w zw. z 00:39:29 – 00:41:10 – płyta CD k. 20)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ZUS, a także zeznań samego wnioskodawcy K. W., w szczególności zaś na podstawie dokumentacji osobowej obejmującej sporny okres zatrudnienia wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych tj. z dnia 10 marca 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 664) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
6. po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Prawo do emerytury pomostowej zgodnie z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 r. W przypadku, kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak jest podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (por. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 kwietnia 2014 r., III AUa 2302/13).

Z oświadczenia wnioskodawcy zawartego we wniosku o emeryturę pomostową wynika, że po 31 grudnia 2008r. nie wykonywał on pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem nie spełnił przesłanki wskazanej w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Okoliczność ta była, zatem w sprawie bezsporna.

W takiej sytuacji uprawnień do emerytury wnioskodawcy należy poszukiwać w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Prawo wnioskodawcy do emerytury pomostowej zależy zatem od spełnienia warunków określonych w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12 ustawy oraz posiadania na dzień 1 stycznia 2009r. wymaganego co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

Wnioskodawca spełnił przesłanki z art. 4 pkt 1, 3, 4 i 7 ustawy, gdyż urodził się w dniu 9 listopada 1957 roku, a zatem na dzień zamknięcia rozprawy ukończył 60 lat, legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze przekraczającym 25 lat i nie pozostawał w stosunku pracy.

Spornym pozostało jedynie spełnienie warunku z art. 4 pkt 2 i 5 ustawy, czyli legitymowanie się na dzień 1 stycznia 2009r. stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym 15 lat w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

A zatem na wnioskodawcy spoczywał ciężar wykazania, że na dzień 1 stycznia 2009r. legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym, co najmniej 15 lat w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Prace w szczególnych warunkach – zgodnie z art. 3 ust 1 ustawy o emeryturach pomostowych - to prace związane z czynnikami ryzyka wymienionymi w art. 3 ust 2 ustawy, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Sp. z. o. o. był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych, w tym w aktach osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w ww. zakładzie, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował zaświadczeniami o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r., jak tego wymaga art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych, a tylko świadectwami pracy w warunkach szczególnych.

Wobec odmowy uznania przez organ rentowy zatrudnienia w spornych okresach za pracę w szczególnych warunkach na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania tej okoliczności. Wnioskodawca nie sprostą temu obowiązkowi.

W spornych okresach zatrudnienia w (...) Sp. z. o. o. tj. od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 25 października 1977 r., od dnia 5 listopada 1979 r. do dnia 28 lutego 1981 r., od dnia 1 marca 1981 roku do dnia 30 czerwca 1995 roku, od dnia 1 lipca 1995 r. do dnia 31 stycznia 2014 r. był zatrudniony w poszczególnych okresach na stanowiskach: dziewiarza i mistrza automatów pończosznich szydełkarek cylindrycznych tj. na stanowiskach wymienionych w wykazie A Dziale XIV/VII poz. 24/2 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz w wykazie A Dziale VII poz. 4 pkt 12 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie zaliczył wnioskodawcy powyższych okresów zatrudnienia, ponieważ pracodawca wystawiając świadectwo pracy w warunkach szczególnych jako podstawę prawną

podał rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku oraz zarządzenie resortowe ministra, pod którego podlegał. Zakład pracy nie potwierdził, zatem, że w wyżej wymienionych okresach wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 roku

Okoliczność, czy wnioskodawca legitymuje się 15 – letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 roku w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej pozostaje jednakże bez znaczenia w przedmiotowej sprawie, gdyż tak jak już wyżej wskazano w związku z tym, że skarżący po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze jego uprawnień do emerytury należy poszukiwać w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Skarżący na dzień 1 stycznia 2009r. musi zatem legitymować się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wyżej wymienione prace w okresach zatrudnienia w (...) Sp. z o. o. mogą być uznane ewentualnie za pracę w szczególnych warunkach jedynie w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Nie jest to jednak wystarczające do uznania ich za prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Zakres przedmiotowy prac zaliczanych przez ustawodawcę do prac w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych jest węższy niż ten określony w przepisach ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Celem ustawy o emeryturach pomostowych była bowiem likwidacja możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę przez niektóre grupy zawodowe. Ustawodawca uznał, że wprowadzone w 1983 r. przepisy regulujące te kwestie (w szczególności rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) przewidują zbyt szeroką grupę uprawnionych do wcześniejszych świadczeń emerytalnych i niezbędna jest konsekwentna realizacja założeń reformy systemu ubezpieczeń społecznych, co do stopniowej likwidacji możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę. W wyniku reformy systemu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku poz.1383 ze zm.), ulegała stopniowej likwidacji możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę. Zatem nie wszystkie osoby korzystające w starym systemie emerytalnym z obniżonego wieku emerytalnego będą mogły skorzystać z emerytur pomostowych.

Podkreślić należy, że prawo do emerytury pomostowej jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo.

Podzielając takie rozumienie przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, należy stwierdzić, że ustawodawca w załącznikach nr 1 i 2 w sposób ścisły i wyczerpujący uregulował rodzaje prac wykonywanych w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze. Oznacza to, że wymienione w nim prace stanowią katalog zamknięty i tym samym wyłącznie wykonywanie tych prac uprawnia do nabycia emerytury pomostowej.

Wśród prac wymienionych przez ustawodawcę w załączniku nr 1 oraz nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych jako prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma prac wykonywanych przez skarżącego tj. prac na stanowisku dziewiarza i mistrza automatów pończosznich szydełek cylindrycznych. Wyklucza to możliwość zaliczenia skarżącemu do szczególnego stażu pracy okresów zatrudnienia ww. w ZENIT Sp.

z. o. o.

Skoro zaś prace jakie wykonywał wnioskodawca nie zostały obecnie wymienione ani w załączniku Nr 1 ani Nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, to nie przysługuje mu prawo do tego świadczenia.

Powyższe sprawia, iż wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15 - letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a tym samym nie nabył prawa do emerytury pomostowej.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy uznając odwołanie za nieuzasadnione, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

A.L.

Zarządzenie:

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczy pełnomocnikowi wnioskodawcy.

27 czerwca 2018 r.